

TĖVIŠKĖS AIDAI

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVIAI PASAULYJE

Nr. 48 (1591) 1987 m. gruodžio 2 d.

Melbourne

XXXII META I

Politinė PLB konferencija Vašingtone

Neseniai iš politinės konferencijos Vašingtone grįžo Australijos Liet. Bendruomenės atstovas šioje konferencijoje Jurgis Jonavičius, kuriam prieš pat išvykstant iš Amerikos teko gauti Algio Gurecko, išvadų komisijos pirmininko, skaitomas išvadas juostelėje. Išvados apima visą šios konferencijos darbotvarkę.

Konferencija įvyko spalio 23-25, buvo rengiama keturių organizacijų: PLB, JAV LB, Kanados LB ir PLJS. Joje dalyvavo lietuvių vadovybių atstovai iš S. Amerikos.

Konferencija buvo daugiau simpoziumo pobūdžio ir apėmė didžiąją dalį išeivijos politinės veiklos. Šios konferencijos organizatoriai prižadėjo paruošti ir išsiuntinėti visų kraštų lietuvių bendruomenėms pilną konferencijos konspektą. Šiuo tarpu turime pranešimą iš mūsų atstovo Jurgio Jonavičiaus.

Konferenciją atidarė JAV bendruomenės pirm. Vyt. Volertas. Sekė sveikinimai: Dr. S. Bačkio, Lietuvos atstovo Vašingtone, Bendruomenės pirm. Vašingtone D. Skučo, PLB pirm. V. Kamanto, Kanados LB pirm. A. Pacevičiaus ir PLJS pirm. G. Grušo.

Pirmoji konferencijos prelegentė buvo L. Aleksejeva, Kennan Instituto mokslininkė ir Maskvos Helsinkio grupės narė. Kelios mintys iš jos kalbos:

Sov. S-gos laikysena Pabaltijo atžvilgiu yra skirtinga nuo santykių su kitomis respublikomis ir nėra pastovi. Karts nuo karto bandoma su jomis flirtuoti, tačiau nežinoma, kaip būtų tai geriausiai įvykdyti. Ribentropo - Molotovo pakto kėlimas jiems yra labai nemalonus, nes jis atveria pasauliui iš anksto suplanuotą Lietuvos okupaciją. Lietuvoje labai svarbų vaidmenį vaidina pagrindinė spauda. Katalikų akcija ir judėjimas yra labai platus ir gerai organizuotas, todėl yra gan sėkmingas. Ispūdingos yra tautinės demonstracijos sporto rungtynių metu. kuomet žiūrovai garsiai šaukia: Rusai lauk! Laisvės Lietuvai! Aleksejeva nemano, kad Gorbaciovus artimoje ateityje suteiktų didesnių laisvių Lietuvai. Jis gerai supranta ko mes siekiame, bet nori išlaikyti sovietinę imperiją.

Spalio 23 popietinė sesija prasidėjo išvyka į Baltuosius rūmus. Dalyvių priėmė specialus prezidento asistentas Linas Kojelis. JAV valdžios pareigūnai simpatizavo lietuvių problemoms, tradiciniai pakartojo, kad JAV niekad

nepripažins Lietuvos inkorporavimo į Sovietų S-gą ir ragino stebėti, kas vyks dabartinės 'atvirumo' ir 'persitvarkymo' politikos sąlygoje ir stengtis išnaudoti visas progas kelti Lietuvos laisvės reikalą.

Spalio 24 vyko simpoziumas: Lietuvos laisvinimo veikla - apžvalga, įvertinimas ir išeivijos politiniai uždaviniai. Prelegentai: J. Danys, G. Damušytė, Alg. Gureckas ir Dr. T. Remeikis.

J. Danys apgailestavo, kad Australijoje nepavyko įsteigti Lietuvos konsulato. Taip pat užakcentavo, kad Informacijos centrai ir biurai Lietuvos laisvinimo pastangose yra būtinos institucijos. G. Damušytė taip pat pabrėžė, kad mūsų žinių tarnyba vaidina labai svarbų vaidmenį, teikiant gyvybinę informaciją kitataučiams, lietuviams ir pačiai Lietuvai. Išskėlė taip pat mūsų išeivijos laikraščių redaktorių kokybės svarbą. Diskusijų metu konferencija vienbalsiai pritarė dr. T. Remeikio pasiūlymui įsteigti Lietuvos Laisvinimo fondą, kuris telktų lėšas specifiniams politiniams reikalams. Simpoziumo diskusijose Alg. Žilinskas iš Melbourne užklaušė, kodėl nieko nekalbama apie veiklą Australijoje, o tik JAV-bėse. Jis papasakojo apie Melbourne daromus priėmimus, kuriuose dalyvauja australų parlamentariai, taip pat apie Baltų Tarybą ir jų metinį priėmimą Canberroje, paminėjo ir "Baltic News" reikšmę australiečiams.

Antrojo simpoziumo temos: "Ryšiai su pavergta Lietuva", prelegentams baigus, sekusios diskusijos nepaliko jokios abejonės, kad ryšiai su Lietuva yra būtini, tačiau juos reikia megzti prisilaikant priimtų taisyklių. J. Jonavičius perskaitė ALB Krašto valdybos pareiškimą, kuris buvo priimtas teigiamai ir bendrai sutapo su kitų atstovų pareiškimais šiuo klausimu.

Trečiame simpoziume: "Tariamų nacių karo nusikaltėlių pajieška, analizė ir gairės ateities veiklai", dr. R. Vaštoka iš Kanados aiškino smulkiau apie dabartinę tariamųjų karo nusikaltėlių pajiešką Kanadoje. Viskas, ką jis sakė, lietė tik Kanadą ir jų specifines problemas ir viltis ateičiai.

Dr. S. Sužiedėlis, kuris dirba JAV OSI įstaigoje kaip istorikas, idomiau papasakojo apie OSI veiklą.

P. Žumbakio pranešimas buvo daugiau teisiškas žvilgsnis į vykstančius kaltinamųjų teismo proce-

sus ir tų bylų tragiškas pasėkmes paliestiesiems. Jis ragino bendruomenę skirti daugiau dėmesio pagalbai teisiamsiesiems. Savo pranešimo pabaigoje padėkojo Australijos lietuvių informacijos biurui už jam prisiunčiamą informaciją - kas vyksta pas mus šiuo reikalu.

Baigus kalbėti P. Žumbakiui turėjo vykti mūsų atstovo pranešimas, tačiau kai Jurgis Jonavičius priėjo prie mikrofono buvo painformuotas, kad turi tik dvi minutes laiko savo gana išsamiam (10-12 minučių) pranešimui. Taip ir liko mūsų krašto karo nusikaltėlių pajieškos padėtis nubraukta į šoną lyg tai visa būtų visai nereikšminga ir neverta dėmesio. Bendras įspūdis susidaro, kad visa ši konferencija buvo organizuota amerikonių lietuvių - amerikonomams lietuviams. Australiečiai liko priskaityti prie antraeilių tautiečių.

Spalio 25, sekmadienį, kun. K. Pugevičius iš New Yorko konferencijos salėje aukėjo šv. Mišias, po kurių kalbėjo Vyt. Skuodis Jo kalbos tekstas bus paskelbtas spaudoje, kai tik bus gautas iš JAV. Konferencija buvo užbaigta išvadų priėmimu. Tai buvo audringa, įsisiūbavusi sesija. Diskusijose dėl išvadų apie bendravimą su Lietuva buvo karštų ir kontraversinių pasisakymų. Vyravo vedamoji mintis, kad pasinaudojant 'atvirumo' politika, reikia bandyti pralaužti izoliaciją ir stiprinti ryšius su tauta visomis progomis. Tas ryšis yra būtinas tiek išeivijos gyvastigumui palaikyti, tiek ir mūsų tautiečių jų kovoje už laisvę stiprinti.

Paruošė

D. M. Baltutienė

ALB K. V. pirmininkė

iš J. Jonavičiaus raporto K.V.

J. Protusevičius atleidžiamas iš darbo

Lietuvių Informacijos Centras iš Brooklyno praneša, kad buvęs politikalinis, baigęs ekonomijos fakultetą ir Vilnių dirbęs ekonomistu J. Protusevičius yra varomas iš darbo už dalyvavimą rugpjūčio 23 d. demonstracijoje Vilniuje.

Protusevičius buvo darbovietėje tris kartus už akių teistas už dalyvavimą rugpjūčio 23 d. demonstracijoje. Spalio 1-2 dienomis, kai vyko atestavimas, Protusevičius nebuvo peratestuotas. Jam darbovietėje pareiškė, kad jis dirbs tik du mėnesius. Tokiu priverstinu būdu bando jį išmesti iš darbo. Pažymėtina, kad Protusevičius tik buvo demonstracijoje, bet ten ne

— Lietuvių Kultūros Židinyje Brooklyne spalio 31 d. buvo surengta didelė literatūrinė šventė, kurios metu buvo iškilmingai įteiktos Lietuvių Rašytojų draugijos premijos. Jas gavo Česlovas Grincevičius už pasakų ir apysakų rinkinį "Vidudienio Varpai", Antanas Vaičiulaitis už novelių ir apysakų rinkinį "Vidurnaktis prie Seimenos" ir Bernardas Brazdžionis už eilėraščių rinkinį "Po aukštaisiais skliautais".

— Melbourne Socialinės tvarkos instituto leidžiamas mokslinis žurnalas "Social Survey" - Socialinė apžvalga, paskutinėje laidoje per 5 puslapius pristato Nijolės Sadūnaitės atsiminimų knygą "Radiance in the Gulag", kurią išleido Amerikoje Trinity Communications. Recenzijoje sako, kad lietuvių sovietų persekiojami nenori tylėti, nes jų Tėvynę okupavo sovietai. Pateikia Nijolės Sadūnaitės dokumentuotą kovą išlikti gyvai sovietinėje kaatoje už "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Išvadoje žurnalo redaktorius pristato Nijolę ne tik lietuvių tautos didvyre, savo kancios dvasia ji iškilusi ir viso pasaulio didvyres ir jos vardas turėtų būti įrašytas į kiekvieną garbės sąrašą.

— Tautos fondo valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis praneša, kad TF yra vienintelis pasaulinio mato lėšų telkėjas okupuotos Lietuvos išlaisvinimo kovai finansuoti ir užtikrinti, kad niekuomet nepristigtų lėšų kuo plačiau ir efektingiau kelti okupuotos Lietuvos bylą pasaulyje ir kovoti už brutaliai užgniaužtas Lietuvos žmonių teises į valstybinę, tautinę, religinę, politinę ir kultūrinę laisvę.

— Vatikano radijas jau trečią kartą pranešė apie tremtinio Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus raštą "Tiesos" redakcijai už klaidingas žinias, kad jis į Zagarės tremtį buvęs perkeltas Bažnyčios Lietuvoje vadovu. Vyskupas rašo, kad iš Vilniaus į Zagarę jį pirtė vertė persikelti valdžios pareigūnai, nes atsiskakė vykdyti religinių ir bažnytinį gyvenimą griauančius potvarkius. Kad būtų atitaisyta skriauda, vyskupas prašė gerbiamą redakciją, kad jo raštas būtų atspausdintas, bet "Tiesa" ir po poros mėnesių jo rašto nespausdina.

vieno žodžio nepratarė.

Jis parašė laišką laikraščiu "Vakarines naujienos" kuris skleidžia šmeižtus apie tautos demonstracijos dalyvius. Atvirame laiške Protusevičius klausia, kodėl darbovietėje, jam nedalyvaujant, buvo svarstomas jo atvejis. Klausė kaip tai yra suderinama su skelbiama demokratija? Laikraščio redakcija jam pareiškė, kad tokių laišku gauda labai daug, bet niekam neskelbia.

Spalio pabaigoj Maskvos Liaudies pasiekimų paroda Protusevičiui atsiuntė medalį, kuriuo yra įvertinamas jo pavyzdingas darbas. Darbovietėje medalio jam neįteikė.

Sovietijos gyventojai priešinas, persitvarkymui

JI BUS VYKDOMA LĖTU TEMPU IR TIK KOMUNIZMO RIBOSE

Patarlė sako, kad dažnai "iš didelio debesio mažas lietus". Taip gali atsitikti ir su M. Gorbačiovo jau dveji metai puoselėjamu persitvarkymu - "perestroika". Jau dabar aišku, kad į šį judėjimą daugiau vilčių gerėjančia prasme dėjo vakariečių spauda, kai krašto viduje skelbiamos reformos nesulaukė tokio pritarimo, kokio norėjo skelbėjas. Daug kur "perestroika" buvo kritikuojama, o neretais atvejais susilaukė pašaipos. Pirmiausia ją nesusižavėjo ir tuo pačiu nepriėmė darbo žmonės - sovietinis proletariatas, t.y. pati liaudis, o 18 milijonų biurokratų luomas daug kur parodė aktyvų pasipriešinimą, o kitur priešinosi pasyviu būdu, nes skelbiami persitvarkymai griovė per 70 metų sukurto jų luomo papročius bei tradicijas. Ypač energingai priešinosi senieji stalinistai, nes naujame judėjime jie įžiūrėjo jau pradėtą griauti Stalino darbų nuvainikavimą.

Darbininkai "perestroiką" palaikė nauju darbo botagu. Tiesa, kai kur pavyko pakelti darbo našumą, bet kitur gamyba krito, nes nebuvo pašalintos kliūtys: trūko medžiaga, naujosios technikos įrengimų. Tiesa, buvo leista darbininkams kritikuoti savo vadovus, tačiau nebuvo leista pasisakyti apie pačios komunistinės sistemos neigiamumus, neužsiminta ir apie streikų teisę. Išryškėjo, kad tarp M. Gorbačiovo skelbiamo "šiuolio į tolį" ir dabartinės padėties yra didžiulė praraja.

Daug kam nepatiko ir Gorbačiovo skelbiama "taikos", ginklavimosi apribojimo programa, šiuo reikalu vedamos derybos su vakariečiais. Net vyriausioji kariuomenės politruko pavadojojas gen. plk. Dimitrijus Volkogonovas kariniame "Raudonosios žvaigždės" laikraštyje pasisakė prieš reformas. "Izvestija" viena proga paskelbė, kad gamyba pakilusi 2,3%, tačiau rytojaus dieną "pasitaisė" - gamyba 2,3% nukritusi.

Nepavyko ir užsienio firmas suvilioti, kad jos investuotų savo kapitalus į gamybos įmones Sovietuose. Net vokiečių "Burdos" madų žurnalas, kurio taip buvo laukiama, nebuvo Rusijoje išleistas. Amatininkams buvo leista kurti amato dirbtuves, verslo įmones, tačiau nebuvo galima gauti patalpų ir medžiagų. Valstybinių įmonių sukooperatinimas nebuvo prarastas, nes pati valdžia bijo jo bedarbės, kuri panašius bandymus atliekant atsirado komunistinėje Kinijoje.

Stalino žiaurumų nuvainikavi-

mas labai atsargiai vykdomas, neskelbiant tikrojo aukų skaičiaus ar jį mažinant. Visais atvejais skelbiama, kad masinis grįžimas prie privačių žemės ūkių nesąs įmanomas.

M. Gorbačiovas nesulaukė reikiamo pritarimo ir pačioje partijoje. Taip X. 21 Maskvoje įvyksiamame centrinio komiteto posėdyje, kur iš 307 narių buvo 27 kalbėtojai, tik 8 iš jų pasisakė už reformas, kai kiti jas kritikavo, o Maskvos komunistų partijos šefas Borisas Jelcinas labai smarkiai pasisakė prieš reformas, apkaltino M. Gorbačiovą "asmens kultu" ir protestuodamas pasitraukė iš parlamento.

Turime prieš akis M. Gorbačiovo parašytos ir jau įvairiomis kalbomis paskelbtos knygos apie "persitvarkymus" kaip kurias ištraukas. Čia Gorbačiovas sakosi knyga skiriąs ne tik Sovietų Sąjungos, bet ir JAV bei kitų kraštų gyventojams, nes pagal jį "pasaulis yra nedaloma visuma ir mes negalime prileisti, kad jis būtų sunaikintas; antrosios Nojaus arkos nebebus". Toliau jis ragina valstybių vadus išvengti branduolinio karo abipusiu bendravimu. M. Gorbačiovas prisipažino, kad Sovietijos ekonominė padėtis tikrai esanti bloga ir kad jiems vis nesiseka gamyboje: "daugiau kaip kapitalistiniai kraštai sunaudojame gėrybių bei energijos, o pagaminame prastesnės rūšies gaminius". Sovietų Sąjunga, stokodama devyzių, perduodanti užsieniui daug žaliavų ir net naftos, kurios jiems patiems trūksta, tačiau tai nepadedą pašalinti technikos trūkumus. Ypač daug devyzių reikią kasmetiniam javų pirkimui. Jis pripažįsta, kad esąs labai didelis skirtumas tarp žodžių ir darbų, tarp išpustų ir realių skaičių, trūksta ir iniciatyvos. Gorbačiovas atmeta kai kurių vakariečių patarimus grįžti Sovietijai prie kapitalistinės sistemos, tačiau jis nematąs reikalo tokį patarimą priimti; nors sovietai padarę daugybę klaidų, bet persitvarkymus esą galima praveisti ir sovietinėje sistemoje. Tai "revoliucija iš viršaus, šiuolis į priekį", bet tik socializmo rėmuose. Nereikia stebėtis, kad po 1917 m. revoliucijos skelbiama nauja revoliucija. Tai nieko bloga, nes ir

Prancūzija po 1789 m. didžiosios revoliucijos dar turėjusi 1830, 1848, 1871 m. revoliucijas.

Savo knygoje ir kalbose M. Gorbačiovas neatsisako nuo "perestroikos", tačiau jau daro nuolaidų - nesiruošia ką labai skubiai praveisti, jį būsiantį vykdoma pamažu. Tačiau, "nėra kelio atgal" - nuolat skelbia M. Gorbačiovas.

Ar palietė "perestroika" lietuvius? M. Gorbačiovas nėra iš tų, kurie norėtų sovietinių rusų pavergtų tautų laisvėjimo ar bent jų tautinio sąmonėjimo. Jie niekada nieko nežadėjo nerusiškoms sovietinėms tautoms, lyg jų visiškai jo imperijoje nebūtų. Tačiau laisvėjimo iniciatyva kilo iš apacių, iš pačių pavergtų tautų. Tautinės demonstracijos ir tai gerokai smarkios, reišėsi Kazachijoje, Latvijoje, Estijoje, Lietuvoje, Ukrainoje ir kitur. Okupacinė valdžia demonstracijas sekė, KGB pareigūnai jų dalyvius surašinėjo, fotografavo, filmavo, taip sakant, "paėmė į įskaitą". Buvo ir suėmimų, tardymų, sumušimų, bet labiausiai praktikuojamas atleidimas iš darbovietės. Tačiau dažnai atvejais tokį atleidimą turėjo nuspręsti tos įmonės darbininkų susirinkimas. Ne visur tai sėkmingai vyko. Mus yra pasiekusi Kauno jaunimo teatro visuotinio profsąjungos susirinkimo IX. 10 stenograma (įkalbėjimas į juostelę). Susirinkime dalyvavo apie 140 žmonių. Profsąjungos vadovai, partiniai pareigūnai kaltino teatro inžinierių Vytautą Bogušį, dalyvavusį VIII. 23 demonstracijose Vilniuje. Buvo reikalaujama jį išmesti iš tarnybos. Jis viešai prisipažino buvęs vienas iš demonstracijų organizatorių ir pasirašęs atitinkamą atsisaukimą: "O rugpjūčio 23 dieną paminėti Stalino aukųėjau ir eisiu, kol būsiu gyvas. Tai mano pareiga... Jeigu Hitleris žudė, tai pasmerktas visam pasaulyje, tiek Rytų, tiek Vakarų Vokietijoje. Visame pasaulyje aukoms pagerbti pastatyti paminklai. Budelis Stalinas išžudė milijonus aukų, - tai ką, užmerk akis ir šypsokis, juokis. Nepamirškim išnaikintos, suniokotos mūsų tautos kultūros, istorijos". V. Bogušį palaikė ir keli kiti susirinkimo dalyviai. Pagaliau susirinkusieji išsivaikštinėjo nepadarę nutarimo. Kaip ten bebūtų, tariamas "laisvėjimas" padėjo KGB organams išaiškinti prieš okupantus nusiteikusius lietuvius. Tenka pagalvoti, gal būt už tai mūsų negausi tauta sumoka perdidelę kainą.

● **Roma.** Žymusis ukrainietis žmogaus teisių gynėjas Josif Terelja neseniai išlaisvintas iš sovietų darbo lagerio pateko į Romą ir surengtoje spaudos konferencijoje plačiai papasakojo apie labai sunkią dabartinę Ukrainos katalikų Bažnyčios padėtį ir tikinčiųjų persekiojimus. Būdamas Romoje Terelja susitiko ir su popiežium Jonu Paulium II ir jam perdavė žinias.

Printed by "Tėviškės Aidai" 16 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton. Vic. 3169.

įvykiai

● **Melbournas.** "The Herald" dienraštis XI. 24 persispaudino iš Londono konservatorių dienraščio "Daily Telegraph" straipsnį per 7 skiltis "Pabaltiečių dvasia yra gyva, stipri ir gyvena viltimi". Plačiai pateikia sovietų - nacių paktą 1939 m. Rašo, kad Maskva Popiežiui neleido aplankyti Lietuvos, šv. Kazimiero - Lietuvos Glėbėjo bažnyčią pavertė į ateizmo muziejų, rašo apie Popiežiaus Lietuvai paskirtą kardinolą, kurio vardą laiko dar paslapyje. Zinių ir apie kitas Pabaltijai respublikas, sovietų okupuotas.

● **Canberra.** Lapkričio 26 d. Federaliniame parlamente vyko karštos diskusijos dėl Menzies pateikto karo nusikaltėlių įstatymo, kuris taikomas pabaltiečiams, pabėgusiems nuo Raudonojo slibino, kuris prarijo nepriklausomas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes. Prieš parlamento debatus XI. 24 gerus straipsnius paskelbė "The Australian", parašytą Bob Santamaria, "The Age", parašytą Michel Barnard, abu gina pabaltiečius ir pateikia dokumentuotas žinias, kad sovietams okupavus Pabaltiją kraštus, komunistų režimą įgyvendina dalimi sudarę žydai ir dauguma žydų tuose kraštuose įvykdė žiaurumus.

● **Sydnejus.** St. Mary's katedroje du vaikai kėlė triukšmą ir rūkė narkotikus, kai monsignoras Brian Lucas juos paprašė aplėisti katedrą, tai jie trenkė jam į veidą, perskėlė nosį ir sukruvino. Monsinjonas dar istengė nueiti į ligoninę, o policija ieško tuos padaužas.

● **Melbournas.** Arkivyskupas Sir Frank Little, praneša "The Age" XI. 28, gina kroatų kunigą Kasic, kai jį darbo partijos parlamentaras Lewis Kent kaltina karo nusikaltimais Jugoslavijoje. Arkivyskupas praneša, kad kun. Kasic Tito laikais buvo įmestas į kalėjimą 6 metams už tai, kad nepritarė komunistų terorui, o dabar Australijos Parlamente darbiečio kaltinamas prasimanytais karo nusikaltimais.

● **Krokuvoje** lenkų milicininkai išvaikė spalio revoliucijos sukakties juokingą minėjimą, kurį surengė šimtai jaunų lenkų, daugumoje studentai, apsilikę senomis revoliucionierių raudonarmiečių uniformomis ir ant galvų užsidėję beretes su raudona žvaigžde, skanduodami šūkius. Juokų supratimu nepasižymintys milicininkai spektaklio neįvertino ir jo dalyvius pavaišino guminėmis lazdomis.

● **Maskvos** Ismajlovo parke, kaip praneša užsienio spauda, kiek vieną sekmadienį susirenka ir savo kūrinius eksponuoja jauni neoficialūs dailininkai, bet šį kartą įvyko neįprastas pardavimas, už kūrinius gauti pinigai, skelbė, eis neseniai pogrindyje pradėto leisti biuletenio "Glasnost" finansavimui. Milicininkai tuos dailininkus tuojau suareštavo ir kaž kur išvežė, tik vėliau juos paleido. Tada jie dalino praeviams naują pogrindžio leidinį, kur griežtai kritikuoja milicininkų KGB savivaliavimą.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukna. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taip pat savo nuožūra

TEVIŠKĖS AIDAI

BALSAS IŠ LIETUVOS

Pro Geležinę uždangą prisikverbusi į laisvąjį pasaulį naujoji "LKB Kronika" Nr. 74 vėl atveria naujus persekiojimus, bet ir ryžtasi išlikti ištikimais Dievui ir Tėvynei Lietuvai. Lietuvos Bažnyčia šiomet pasipuošė nauja meniška emblema, kurioje simboliškai išreikšta Krikšto 600 metų sukaktis: šeši laužyti kryžiai ir septintas tiesus, primenantis Gedimino stulpą. Taip nusakyta mūsų tautos praeitis ir ateitis, mūsų ašaros, mūsų žygiai. Šeši kryžiai laužyti, nes krikščionybės kelias į Lietuvą buvo sunkus.

Grįžusieji iš koncentracijos lagerių ir ten praleidę ilgus metus, parašė Gorbačioviui pareiškimą, kad paleistų ir kitus lietuvius žmogaus teisių gynėjus. Balys Gajauskas sovietų kalėjimuose ir lageriuose iškalbėjęs jau 35 metus. Viktoras Petkus - 25 metus, kun. Alfonsas Svarinskas - 20 metų. Gintautas Iešmantas už pagrindžio leidinius nuteistas su prof. Vytautu Skuodžiu 1980 metais į Sibirą 15 metų. Jonas Pakuckas 1981 m. už bandymą pereiti Rusijos - Suomijos sieną buvo paskelbtas tėvynės išdaviku ir nuteistas 15 metų kalėjimo. Daug jaunų lietuvių buvo patraukti į teismą ir nubausti už atsakymą tarnauti rusų armijoje.

Vėl ir vėl dešimtimis ir šimtais kartų Lietuvos tikinčiųjų delegacijos kreipėsi į sovietinę valdžią orąinti Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčią, nors jos negražina, bet tikintieji nenustoja vis belstis į valdžios duris. Vėl jaunuolis, pasiryžęs siekti kunigystės, jau nuo mokyklos suolo pradeda mas saugumo persekioti, atkalbinti, šantažuoti, pajuokti. Persekiojami nesiliauja net sovietinėje armijoje metu. Ypatinai grubiai pasireiškia persekiojimams padavus prašymą į Kauno kunigų seminariją, nesiliauja nei studijų metu. Kronika pateikia daug tokių pavyzdžių. Nijolė Sadūnaitė vėl saugumo tardoma, maistu apnuodyta, ir vėl ji paleista rašo, kad džiaugiasi galėdama savo mažyte auka sujungti Didžiąją Kristaus Auką už savo mylimus paklydusius brolius ir seses. Vėl naujos kratos ir tardymai Lietuvoje. Kronika skelbia, kad lietuvis per rusiškos priespaudos 120 metų nenu-tautėjo, per 40 spaudos draudimo metų jis neatsisakė lietuviškos raidės - artojų tauta nepakluso svetimųjų valiai. Kovą už lietuvišką raidę lietuviai laimėjo, nes nepaliovė kovoje, rašę raštus, slapčia daugino ir platino knygas, oje į kalėjimus, į Sibirą.

Iš Sibiro kun. Jonas Kastytis Matulionis rašė: "Lietuva švęs Krikšto jubiliejų. Šventėse ir iškilmėse dvasia būsiu su visais, Sibiro tyloje melsiuos, aukosiu ir giedosiu - Tave Dieve garbinam, Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė, Marija, Marija! - Tai kančinio tyra auka, nebojanti kančios už Dievo įdiegtą Tėvynės Lietuvos laisvę!

Tikras ar tariamas atoslūgis gorbačiovinėje Sovietų Sąjungoje

Rašo prel. L. Tulaba

Pasaulio spaudoje plačiai kalbama apie Gorbačiovo planuojamą ir dalinai vykdomą naują politinę liniją. Daugelis viliasi, kad esame išvakarėse esminių pasikeitimų ne tik taktikoje, bet ir ideologijoje komunistiniame pasaulyje. Kapitalistinis Vakarų pasaulis, pertekęs gerbūviu, nieko kito netrokšta, kaip tik išlaikyti tai, ką turi. Todėl yra daugiau - mažiau pasirengęs eiti į didelius, kartais net aiškiai nemoralius, kompromisus su komunistine Maskva. Bandoma tikėti ir įtikinti, kad komunizmas jau nesąs pavojingas, kad Sovietų Sąjunga jau neturi revoliucinių ir imperialistinių siekių; kad Gorbačiovas nuoširdžiai siekiąs taikaus sugyvenimo su kapitalistiniu pasauliu, ir net puoselėjęs mintį pamažu demokratizuoti komunistinę santvarką. Atsiranda ir lietuviškos išsivijijos tarpe balsų, reikalaujančių keisti laikyseną sovietinio okupanto ir jo tarnų Lietuvoje atžvilgiu.

Gera žinoma, kad vasarą kai kurie išsivijijos veikėjai, besilankydami Lietuvoje, buvo priimti ir kalbėjosi su komunistų partijos vadovais ir pareigūnais: sėdėjo su jais prie pokalbių stalo; tarėsi dėl galimos naujos laikysenos vieni antrą atžvilgiu. Tarėsi taigi su Maskvos agentais ir tarnais. Geriau ir garbingiau būtų sėstis ir kalbėtis, jei būtų kokia nors vilintis ką nors laimėti Maskvoje su Kremliu viešpačiais. Deja, nematome net mažiausios vilties ką nors laimėti Lietuvai, kai tuo tarpu yra tikra, kad tokie pokalbiai pasitarnauja Maskvos politikai. Maskva siekia šiuo metu koegzistencijos su Vakarų pasauliu, kad ramiai galėtų susidoroti su vidaus negerovėmis. Pavergtų kraštų išsivijijos balsai, reikalaujantys savo tautoms laisvės, Kremliui nėra malonūs. Juos stengiasi visomis išgalėmis ir priemonėmis nutildyti. Vilniuje pokalbių metu mūsų išsivijijos nedeleguotiems atstovams buvo aiškiai pasakyta: "Kalbėkimės įvairiomis temomis, bet nelieskime Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą klausimo". Vadinasi, Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą laikomas galutinai išspręstu klausimu. Bet, jei taip, kokia prasmė yra kalbėtis.

PD

Religijos reikalų įgaliotinį P. Anilionį, prašydamas paaiškinimo apie vysk. J. Steponavičiaus išsivijimą. Įgaliotinis davė atsakymą per spaudą. ("Tiesos" 6 rugpjūčio 1987). Atsakyme pareiškama, kad ne civilinė, o bažnytinė vyriausybė paskyrusi vyskupą altaristu į Zagarę. Anilionis taipgi teigia, kad vysk. Steponavičius nusikaltęs, nevykdydamas įstatymų. Ir dar priduria, jog Ganytojas nepaklauses net Vatikano, kai buvo skiriamas Apaštališku administratoriumi į Kaišėdorius.

Jo Ekscelencija parašė "Tiesos" redakcijai savo pareiškimą, paneigdamas Anilionio tvirtinimus (1987 rugsėjo 8 d.). Žinoma, "Tiesa" nesiteikė vysk. J. Steponavičiaus raštą atspausdinti.

Turime Ekscelencijos rašto nuorašą. Paduodame jo santrauką, cituodami kai kurias dalis ištaisai.

1. 1961 sausio 4 d. Kulto komisaras J. Rugienis, pasikvietęs į savo įstaigą, pareiškė Ekscelencijai, jog yra nušalinamas nuo vyskupo pareigų ir privalo persikelti gyventi į Zagarę, Kauno arkidiecozijos ribose. Bet, kad galėtų įsiregistruoti Zagarėje kaip gyventojas, turėjo gauti Kauno arkivyskupijos valdytojo kan. J. Stankevičiaus paskyrimą altaristo pareigoms prie vietinės parapijos. Pradžioje kan. J. Stankevičius pareiškė, jog neturįs galios skirti vyskupą altaristu, ir tik pačiam vysk. J. Steponavičiui prašant, nes kitos išeities nebuvo, tokį pro forma paskyrimą oficialiu raštu davė. Ekscelencija savo raš-

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Mielas Kunige Daktare,

Ačiū už laišką ir rodomą prieteliškumą. Siunčiu du straipsnius. Gal galėsite panaudoti "Tėviškės Aidoose".

Siandien šv. Tėvas aukėjo šv. Mišias lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje, minint Marijos Metus. Sv. Mišias aukėjo lietuviškai. Dalyvavo be Vatikano aukštųjų pareigūnų, šv. Tėvo palydovų beveik visi Romoje gyveną lietuviai. Su Kristaus Vietininku koncelebravo prel. A. Bačkis ir prel. A. Bartkus, - Kolegijos rektorius. Po šv. Mišių šv. Tėvas pasisveikino ir pasikalbėjo su kiekvienu dalyviu. Pradedant šv. Mišių auką popiežius Jonas Paulius II trum pame įvade kreipėsi malda į švenčiausią Dievo Motiną, pavesdamas jos globai Lietuvą ir lietuvius, kur jie bebūtų. Prie altoriaus patarnavo Kolegijos alumnai.

Tai dar vienas šv. Tėvo gerumo parodymas mūsų tautai. Dieve duok, kad mes įvertintume šį Kristaus Vietininko išskirtiną palankumą mums ir atsilygintume savo sūniška meile bei ištikimybe Bažnyčiai.

Priimkite mano gilią pagarbą jausmus ir perduokite pagarbinius linkėjimus Melbourne lietuvių bendrijai.

Jūsų Kristuje
Kun. Ladas Tulaba

te pabrėžia: "Paga lmano, tremtyje gyvenančio, prašymą paskyrimas Zagarės altaristu buvo ne perkėlimas manęs į Zagarę, bet tik padaryta tremtiniui paslauga, kad galėčiau prisiregistruoti tremties vietoje ir atlikti Zagarės bažnyčioje dvasininko pareigas".

(Bus daugiau)

Mūsų Rėmėjai

"Tėviškės Aidų" Rėmėjai, aukos gautos per Administraciją: \$ 100 N. Žvirzdinaitė - V. Šalkūnas, \$ 70 V. Kaciūnas, \$ 60 Latrobe Valley Seniūnija, \$ 50 J. Cyžas, \$ 40 J. Launikonis, po \$ 35 Pr. Bandza, A. Kelly, kun. J. Petrauskas, \$ 30 A. Kuliene, po \$ 25 St. Balsys, J. Černiauskas, J. Cibulskis, J. Čiurinskas, A. Kalpokas, J. Petkinis, J. Sakalauskas, V. Stagis, A. Sabrinskas, R. Smiltas, A. Vinevičius, po \$ 20 V. G. Ališauskai, L. Ališauskienė, S. B. August, L. Bučelis, M. Kemešų šeima, P. Morkūnas, A. C. Muce-niekas, K. Rašinskas, Edv. Seženis, Ignas Valeikis, po \$ 15 J. Jasulaitis, M. Gavėnienė, J. Leknius, P. Šėkienė, \$ 13 V. Petraitienė, po \$ 10 A. Dzeimionas, A. Linke, LP, J. B. Makuliai, J. A. Stankevičiai, A. Statkus NSW, Antosė Valkienė, po \$ 5 K. Bagdonas, Z. Čeičienė, Pov. Doniela, J. Ivinskienė, J. Jakaminas, J. Každailis, K. Kuzmickas, S. Kuzmickas, E. Markonienė, J. Norvilas, A. Obeliūnas, J. Petkevičius, J. Pranckūnas, E. E. Ruožiai, SB, I. Stumbras, A. Survilienė, Pr. Šarkis, S. Šabrinskas, St. Šiuškus, Jurgis Želvys.

Visiems Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja už aukas

ALK Federacijos Valdyba

(Bus daugiau)

CANBERROS LIETUVIŲ -

AUSTRALŲ KLUBAS

IESKO KLUBO VEDĖJO-JOS

Klubui reikalingas vedėjas. Tai yra pilno laiko darbas prižiūrėti sėkmingai veikiančių klubą su virš 1.000 narių. Asmuo norintis darbą turi laisvai naudoti anglų kalbą, mokėti elgtis su žmonėmis, prižiūrėti tarnautojus, užsakinėti prekes ir t.t.

Atsakomingas Klubo komitetui už visą Klubą veiklą.

Alga \$ 30.000 plus.

Po bandomojo periodo bus galima įstoti į pensijos fondą (Superannuation Fund).

Pareigas užimti reikės 1988 m. vasario mėn.

Norintieji darbą prašomi kreiptis raštu, pateikdami patyrimo detales ir rekomendacijas, nevēliau kaip iki š.m. gruodžio 18 d.

The President
Canberra Lithuanian - Australian Club
PO Box 19
Lyneham ACT 2602

Pasiruošimai Australijos Lietuvių dienoms

Vos tik nuskambėjus paskutiniams Lietuvių dienų parengimų garsams, tuoj imame ruošti sekančioms. Kiekvienos Lietuvių dienų yra skirtingos, nors jų parengimai mažai tesikeičia. Lietuvių dienas suruošti ALB Krašto v - ba per apylinkės valdybą, vietovės kur vyks Lietuvių dienos, sudaro komitetą, kuris yra atsakingas ALB Krašto valdybai už Lietuvių dienų suruošimą.

Kiekvienos Lietuvių dienos yra savotiškai unikalios. Kadangi parengimai progresuoja netik programos atlikimu ir turiniu, bet ir dalyvių skaičiumi, kaip tai jaunimo koncertai. Kiti parengimai stengiasi išsilaikyti ankstyvesnių programų aukštumose, ypač kas liečia choras ir tautinių šokių koncertus. Jei prieš dvidešimt metų Dainų šventėje dalyvaudavo net septyni choras, tai dabartinėse tik trys ar keturi, bet lietuviška daina išliko lygiai taip pat visų mėgiama ir mylima ir negalime skųstis bet koku publikos abuoju.

Sekančios Lietuvių dienos 1988 metų pabaigoje įvyks Adelaidėje. Dar šių metų pradžioje buvo sudarytas Lietuvių dienų komitetas, kurio sąstatas buvo paskelbtas spaudoje. Komitetas darbą pradėjo tuoj po jo sudarymo, nes labai daug, ypač norint užsakyti geresnes sales koncertams, patalpas posėdžiams, suvažiavimams ir kitiems Lietuvių dienų metu vykstantiems parengimams. Be to, ši kartą Lietuvių dienų metu vyks 3-čios pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Tai pirmas kartas ir vargu ar tai bepasikartos, tokio plataus masto lietuvių sporto žaidynės Australijoje. Į jas atvyks virš 120 lietuvių sportininkų iš kitų kraštų, o prie jų jungsis gražus būrys Australijos lietuvių sportininkų. Jau dirba specialiai sudarytas toms žaidynėms pravesiti komitetas, kuriam vadovauja Jurgis Jonavičius, jis taip pat yra ir Lietuvių dienų komiteto narys. Žaidynėms yra užsakytas moderniškas su pilnu vėsinimu stadijonas.

Lietuvių dienų komitetas yra sudaręs provizorinę Lietuvių dienų programą, kuri kitų metų pradžioje bus paskelbta, kai visų parengimų apimtis galutinai pa-

aiškės. Komitetas jau turėjo devynis posėdžius, kuriuose nuodugniai apsvairstė Lietuvių dienų pravedimą, programą, svečių apgyvendinimą, suvažiavimų ir parengimų koordinavimą ir svarbiausia - sąmatą. Yra neįmanoma penkių dienų laiko ribose suderinti visus parengimus, kad svečiai galėtų nekludomai visur dalyvauti ir viską pamatyti. Neįvengiamai tuo pačiu metu vyks sporto žaidynės, suvažiavimo posėdžiai, vakariniai parengimai ir kt.

Naujų Metų sutikimo balius įvyks Oberdan patalpose, tai netoli Adelaidės miesto esantis puikus su dviem salėmis, - tarp jų gražus ir patogus perėjimas, specialus didesniems parengimams centras, talpinantis virš 1000 svečių. Čia Naujus Metus sutiksime visi kartu - vyresnieji ir jaunimas.

Lietuvių dienas užbaigsime sausio 1 dienos popietėje gegužine, viename Adelaidės gražiųjų parkų.

Visi Adelaidės lietuviai ruošiasi šioms Lietuvių dienoms, kurios bus ypatingos, nes jos vyks Australijos 200 m. jubiliejaus sukaktyje, be to kartu su pirmą kartą Australijoje įvyksiančiomis Pasaulio lietuvių sporto žaidynėmis.

Kviečiame ir laukiame viso pasaulio lietuvių atvykti į šias Lietuvių dienas ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Jūsų lauks sveetingi Adelaidės lietuviai. Jau dabar ruoškitės ir planuokite atvykti į vieną iš didžiausių Australijos lietuvių susibūrimų. Visais Lietuvių dienų reikalais prašome kreiptis į komiteto pirmininkę Janiną Vabolienę: 25 McLachlan Ave., Glenelg North, South Australia, 5045. Telefonas: (08) 294 3792.

Žaidynių reikalais prašome kreiptis į Jurgį Jonavičių: 27 Rickaby Str., Croydon Park, South Australia, 5008. Telefonas: (08) 46 4775.

Lietuvių Dienų Informacija.

LIEUVIŲ DIENŲ PASKIRŲ PARENGIMŲ VADOVAI

Literatūros vakaras — Bronė Mockūnienė, 4 Avon Street, Kurrulta Park, 5037

Teatro spektaklis — Vytautas

Opulskis, 3 Southern Ave. St. Marys. 5042

Dainos ir tautosakos vakaras — Janina Vabolienė, 25 McLachlan Ave. Glenelg North 5045

Jaunimo koncertas — Aidas Kubilius 12 Cornish Ave. Pt. Noarlunga 5167

Meno paroda — skulpt. Ieva Pocienė, 2a Tallala Tce., Myrtle Bank 5064.

Tautodailės paroda — Elena Varnienė 123 Kingston Ave, Edwardstown 5039.

Dainų šventė — Genovaitė Vasiliauskienė ir Antanas Sere-

lis, 4 George St. Torrens Park, 5062.

Tautinių šokių koncertas — sudarytas komitetas: Aidas Kubilius, Bronius Sabeckis, Rūta Sankauskienė ir Bronė Lapšienė.

Kordinatorius: Vytautas Venčius, 1. A Aboyne Road, Lower Mitcham 5062.

Mokytojų konferencija — Emilija Dryžienė, 18 Hillcrest Drive, Eden Hills 5050.

ALB Krašto Tarybos narių suvažiavimas — ALB Krašto Valdyba ir ALB Adelaidės Apylinkės valdyba: Jonas Stačiūnas, 43 Knox Tce. Skye 5066.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

UZDARYMAS SAUSIO 8-10 1988 M. MELBOURNE

Oficialus uždarymas, šeštadienį, sausio 9 d. 1988 m. 2 val. p.p. Melbourne universiteto teatre.

Bilietus užsisakyti pas Rūtą Lansell, tel. 861 6843.

Atsisveikinimo balius, šeštadienį, sausio 9 d. 1988 m. 8 val. vak. The Albert Banquet Centre, - prie ežero, Aughtie Drive, South Melbourne. Bilietai po \$ 25. Bilietus užsisakyti pas Audronę Kesminienę, tel. 49 2189.

Brigita Karazijienė

Talentų vakaras, penktadienį sausio 8 d. 1988 m., 7.30 val. vak. Melbourne universiteto teatre, Union House, Grattan Street, Parkville.

POSEDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

terio nupirkimą, tai Macintosh firmos ir už jį su visais reikalingais priedais sumokėta \$ 15.890. Firma taksos sumokėjimą nustatė iki gruodžio 18 d., suma \$ 2.513. Tad kun. Pr. Daukyns kreipėsi į mūsų Arkivyskupijos Generalinį Vikarą išrūpinti atleidimą nuo taksos, kurį mielai pažadėjo, bet advokatai nesutiko. Tad dar lieka surinkti trūkstantas lėšas taksos sumokėjimui. Šis spausdinimo būdas bus kiek brangesnis negu renkant teks tą linotipų, bet bus pats moderniausias. Lietuviško raidyno jau tris programas paruošė kun. Povilas Martūzas, o kaip kompiuteriu operuoti, tuos žmones jau ruošia Gintas Samulis. Su Naujaisiais Metais Tėviškės Aidai pasirodys jau kompiuteriu surinkti ir ofsetu spausdinami.

Federacijos Valdyba nuoširdžiai siai dėkoja visiems aukotojams, kai per palyginti neilgą laiką suaukota suma, tik belieka dar surinkti taksos apmokėjimą.

PD

— Pasaulio Vyskupų Sinodui Romoje pasibaigus, iš Romos per Maskvą į Kauną išvyko arkivyskupas Liudas Povilonis, jo aukiliaras vyskupas Michelevičius ir arkivyskupijos kancleris prelatas Antanas Bitvinskas. Juos Romos aerouoste išlydėjo aukštieji Vatikano pareigūnai ir lietuviai: prel. Audrys Bačkis, Marijonų generolas kun. Donaldas Petraitis, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirm. prof. Antanas Liuima, Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius prel. Algimantas Bartkus, prel. Paulius Jatulis, prel. Vincas Mincevičius, prel. Antanas Jonušas, kun. Vladas Delininkaitis ir kiti. Drauge su jais iš Romos atgal į Latviją iškeliavo Latvijos kardinolas, Rygos arkivyskupas Julians Vaivods, lydimas aukiliaro vyskupo Cakuls ir dviejų kunigų.

Lietuvių dienų komitetas. Iš kairės sėdi: Viktoras Baltutis, Janina Vabolienė (pirm.), Nata Alvikienė. Stovi iš kairės: Jurgis Jonavičius, Leonas Gerulaitis ir Aidas Kubilius.

Nuotr. A. Bulio

Prieš 70 metų Leninas rašė, kad komunistus nevaržo jokie moralinės etikos ir teisingumo nuostatai. Galima meluoti, apgauti ir žudyti, jeigu tai tarnauja partijai ir revoliucijai. Dar ir šiandien komunistų partija laikosi "Leninistinės moralės" dėsnį suklaidinti laisvojo pasaulio žmones ir paruošti kelią pasaulinei revoliucijai.

Šitame rašinyje norėtusi paminti kelis tokius atvejus, kaip komunistai ir jų draugai kairiasparniai apgaulinėja ir klaidina žmones skleisdami savo propagandą.

1. Vietnamo karo metu Saigono vyriausybė buvo pradėjusi dalinti prancūzų paliktas žemes savo bežemiams. Tas nepatiko komunistų partizanams, nes jų planas buvo tų plantacijų žemes perleisti naujų kolchozų steigimui. Bežemiai nepaklausė partizanų draudimo ir ėmė gauti žemę apdirbti. Vieną dieną naujiems ūkininkams važiuojant sodinti ryžius, jų autobusas užvažiavo ant komunistų padėtos minos. Sprogdoma mina vienus užmušė, o kitus sunkiai sužeidė, kurie buvo skubiai nuvežti į ligoninę. Sekančią dieną prisistatė australų, anglų ir švedų reporteriai ir jų televizijos fotografai. Už savaitės matėme tą filmą Australijoje, bet ten buvo sakoma, kad tai yra nekaltos aukos amerikiečių B-29 lėktuvų besaikio kaimų bombardavimo. Buvo grynas melas, kurio niekada TV ir spauda neatšaukė, o žmonės piktinosi amerikiečiais, nes pilnai patikėjo matytais ekrane paveikslais. Kaip lengva apgauti žmones!

2. Prie Smolensko Katyno miške rusų NKVD Stalino ir Berijos įsakymu sušaudė 15.000 lenkų karininkų, karo gydytojų ir intelektualų, daugiausia mokytojų. Norėdami kapitalistus apgauti ir paslėpti Katyno miško kriminalinį nusikaltimą, jie surado Gudijoje, netoli Minsko vieną kaimelį vardu Katyn, kur vokiečiai karo metu pakorė keletą partizanų. Dabar sovietai ten pastatė didelį paminklą ir į jo atidarymo iškilmes pakvietė užsienio žinybos korespondentus ir televizijos reporterius. Staiga viskas apie tą tikrąjį Katyną nutilo ir visi pradėjo garbinti Gudijos Katyn. Tikslas sumaišyti vardus ir vietas, kad nuslėptų savo nusikaltimus prie tikrojo Katyno.

3. Pietų Afrikoje yra bent 8 tautinės skirtingos juodukų grupės. Pati didžiausia yra Zulu tautinė grupė, sudaranti virš 6 mil. gyventojų, bet ji Australijos, Amerikos, Anglijos ir Europos televizijoje visai neegzistuoja, nes vadai nėra komunistai. Kita per pusę mažesnė grupė bando kalbėti visos Pietų Afrikos vardu ir gauna visos žinybos ir TV dėmesį, nes jos vadai Mandela, Tambo ir politrukas Slovo yra komunistai, kurie akiai klauso Maskvos įsakymų. Australijos darbiečių vyriausybė prieš keletą mėnesių buvo pasikvietusi kaip garbės svečią vieną iš Pietų Afrikos komunistų partijos vadų draugą Tambo ir apmokėjo visas jo kelionės išlaidas. Jis keliavo po visą Australiją, susitiko su ministerais. Sydney, Melbourne ir Adelaidės miestu burmistrai surengė jam iškilmingus pietus, kur turto liai

MELO IR APGAULĖS SPECIALISTAI

Rašo Alb. Pocius

mokėjo po \$ 1.000 už įėjimą, kad su surinktais pinigais jie galėtų Afrikoje sėkmingiau žudyti baltuosius. Tie visi miestai paskelbė komunistų teroristų vadą savo garbės pillečiu ir įteikė miesto raktus. Opozicijos reikalavimas, kad ir Zulu vadas būtų pakviestas, buvo grubiai atmetas ir nedavė vizos. Taip mes gauname komunistų dizinformacijos ir misinformacijos sufabrikuotą vaizdą apie Pietų Afriką ir tas yra apmokama mūsų mokesčių mokoju pinigais.

4. Prieš kiek laiko matėme per televizijos žinias ir spaudos politines apžvalgas kaip Melbourne atsargos karių sąjungos Viktorijos pirmininkas Bruce Ruxton iš savo raštinės išvarė pora negrų, kurie ji nešvariais žodžiais koliojo. Mums visiems jis yra žinomas kaip tvirtas antikomunistas ir pavergtų tautų draugas. Komunistai su kairiasparniais Tambo atsilankymo proga buvo paruošę planą per sekančius 10 metų į Australiją atvežti 3 mil. Afrikos negrų. Jie planavo, kad visi atvežtieji nauji imigrantai juodukai negaus darbo ir gyvens iš bedarbio pašalpos, todėl Australijos ekonomija ir gyvenimo

standartas nusmuks maždaug 30 procentų. Tada bus gera dirva komunistų propagandai ir revoliucijai. Jie taip pat planavo, kad juodukai visada balsuos už darbiečius ir trys milijonai naujų balsų užtikrins socialinės santvarkos valdžią šimtui metų neskelbiant diktatūros.

Australijos atsargos karių sąjunga, ypatingai Viktorijos pirm. Bruce Ruxton, pasipriešino šitam komunistų planui sunaikinti Australiją. Esant draugui Tambo Australijoje, į B. Ruxton raštinę lydimi televizijos skalikų, atėjo du juodukai ir pradėjo jį negažiais žodžiais kolioti, vadindami jį rasiistu, naciui ir fašistu. Po gero pusvalandžio netekęs kantrybės jis juos išstūmė iš savo įstaigos, tai atlikdamas labai mandagiai.

Tą pačią dieną televizija rodė ir spauda rašė, kad du vargšai Pietų Afrikos "laisvės kovotojai" buvo žiauriai išvaryti. Televizijos reporteriai, vykdydami kairiasparnių nustatytą planą, nepasakė savo žiūrovams, kad abu juodukai yra Australijoje kaip nelegalūs imigrantai. Vienas su studento viza atvažiavęs nestudijavo, bet organizavo juodukus į komunistų partiją ir pasibaigus vizai pasislėpė ir nevažiavo namo. Antrasis nu-

šoko Newcastle uoste nuo laivo ir pasislėpė. Vienas iš jų jau keletą kartų buvo policijos pagautas ir teismo baustas už įvairius nusikaltimus. Antrasis norėdamas išvengti deportacijos apsisėdė su australe, kad galėtų čia pasilikti. Pasižymėjo dokumentų klastojimu, o jo "žmona" pranešė Imigracijos ministerijai, kad ji neatsako už jo veiksmus, prašo jį deportuoti namo.

Jeigu tai nebūtų komunistų veikėji, tai jie jau seniai būtų buvę išsiųsti namo, tačiau turėdami tvirtus užtarėjus, jie buvo palikti ir federalinei policijai buvo įsakyta jų nematyti. Australijos saugumo policija ASIO taip pat negalėjo sekti jų veiksmus, nes valdžios yra įsakyta ir uždrausta sekti komunistų bei visokių socialistų destruktivinę veiklą. ASIO turi teisę sekti tik "nacių" ir australų antikomunistines organizacijas bei jų spaudą.

Matome dabar kaip komunistai ir jų draugai klaidina žmones ir slepia tikrą tiesą nuo Australijos piliečių. Reikia pavartyti bent tuziną įvairios spaudos, kad galėtume surasti kaip ten iš tikrųjų buvo. Mes būdami politiniai imigrantai turime visą kairiasparnių rankose esančią spaudą ir jų televizijos žinias priimti su kritika, kad jie mus neapgautų ir nepataptume jų pasaulinės revoliucijos plano aukomis.

Lenkijos vyskupai pagerbė palaimintą arkiv. Jurgį Matulaičių

Lapkričio 6 - 7 dienomis įvyko Lenkijos vyskupų konferencijos plenarinė asamblėja skirta pagerbti naują palaimintąjį - lietuvių tautos sūnų arkivyskupą Jurgį Matulaičių, kurį Popiežius Jonas Paulius II - sis iškėlė į altorių garbę birželio 28 dieną, Romoje iškilmingai minint Lietuvos krikšto atnaujinimo šešių šimtų metų jubiliejų. Arkivyskupo Matulaičio pagerbimui Lenkijos vyskupai parinko Kielcus, nes naujasis lietuvis palaimintasis čia pradėjo savo dvasinio pašaukimo kelią įstodamas į vietos seminariją jau kaip kunigas iš Petrapilio sugrįžęs į Lenkiją, Jurgis Matulaičius kurį laiką vikaravo vienoje Kielcų vyskupijos parapijoje, vėliau dėstė toje pačioje seminarijoje, kurioje buvo pradėjęs teologijos studijas.

Iškilmingos pamaldos Palaimintojo Jurgio Matulaičio pagerbimo proga įvyko lapkričio 8-tąją dar nebaigtoje statyti naujoje šv. Juozapo bažnyčioje Kielcuose. Drauge su Lenkijos primu kar-

dinolu Glemp Mišias koncelebravo Krokuvos kardinolas Macharski, Wroclawo kardinolas Gulbinovičius, apie 60 Lenkijos vyskupų ir kelios dešimtys kunigų. Koncelebrantų tarpe buvo taip pat iš Romos atvykęs Marijonų vienuolijos vyriausiasis vadovas kunigas Donaldas Petraitis ir du afrikiečiai svečiai vyskupai. Mišių metu apie Jurgį Matulaičių kalbėjo kardinolas Gulbinovičius, primindamas jo gyvenimo kelią ir jo asmenybės ryšknesnius aspektus - besąlyginį atsivėrimą dvasiniam pašaukimui, patriotizmą, nepalaužiamą laisvės ilgesį tuo metu kai siautė žiauri carinė priespauda. Kardinolas Gulbinovičius iškėlė Jurgio Matulaičio karštą meilę savajai tėvynei Lietuvai, jos tautinei kultūrai, meilę kurią visada lydėjo pagarba ir kitom tautom. Kardinolas baigdamas kvietė pamaldose dalyvaujančius tikinčiuosius, kurių buvo daugiau negu 10 tūkstančių, melstis už religinę laisvę ir kitų asmens teisių apsaugojimą

Lietuvoje ir Lenkijoje, už tai, kad Kristaus Evangelijos dvasia išsiviepatautų visame pasaulyje, nešdama žmonijai taiką, laisvę ir teisingumą.

Prieš prasidedant Lenkijos vyskupų konferencijos plenarinei sesijai, Kielcuose įvyko Palaimintajam Jurgiui Matulaičiui skirtas studijų simpoziumas, prie seminarijos buvo atidengta Jurgiui Matulaičiui skirta paminklinė lenta, o pačioje seminarijoje buvo surengta Palaimintojo gyvenimą ir veiklą nušviečianti paroda.

Lenkijos vyskupai laike plenarinės asamblėjos apžvelgė Lenkijos dabartinę padėtį, kuri, vyskupų įsitikinimu, yra sunki ir pavojinga. Vyskupai pažymėjo, kad ekonomines reformas turi lydėti socialiniai - politiniai persitvarkymai, kurie atvertų kelią krašto piliečiam dalyvauti visuomeninio gyvenimo sprendimuose. Vyskupai ypatingu būdu paragino valdžią pasirūpinti jaunimo poreikiais, suteikiant jiems galimybę savame krašte, o ne užsienyje įgyvendinti savuosius asmeninius ir profesinius siekimus.

I.RTV

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc. (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Vatikano miesto valstybė 44 ha ploto, šiandieną ten gyvena 750 žmonių, kurių 400 turi Vatikano pilietybę, o pasauliečių tarnautojų ten yra 1.200. Tarnautojai betgi nėra Vatikano piliečiai. Vatikano valstybės teritorija yra UNESCO organizacijos paskelbta kaip visi žmonijai priklausantis lobiai, kurio moralinės, meninės ir kultūrinės vertybės privalo būti atitinkamai apsaugotos.

'Vardan Dievo' Adelaidės scenoje

Prieš šešius šimtmečius Lietuvos istorijoje įvykęs posūkis į krikščionybę šmet plačiai nuaidėjo pasaulyje. Iškilmingas minėjimas Romoje, akademijos, minėjimai, paskaitos... paliko skaitlingus pėdsakus ne vien išeivijoje, bet ir Lietuvoje.

Tačiau neteko užtikti spaudoje, kad toji unikalė sukaktis kur nors būtų atžymėta teatro spektakliu. Lyg ir spraga, kurią užpildė Adelaidėje gyvenęs visuomenininkas, poetas - rašytojas Pranas Pusedešris, sukūręs tai progai vaidinimą "Vardan Dievo".

Premjera įvyko Sydnėje rugpjūčio 30 d., suvaidinta "Atžalos" teatro aktorių, o lapkričio 22 d. "Vaidilos" teatro aktorių Adelaidėje Lietuvių katalikų centro salėje.

Autorius savo literatūros ir scenos meno kūryba ypač yra pažįstamas adelaidiškiams. Jis yra ilgų metų ateitininkų sendraugių rengiamų literatūros vakarų vadovas, daug jo dailiojo žodžio ir scenos vaizdelių išbarstyta spaudoje ir rengiamuose kasmetiniuose linksmy "Siupinių" vakaruose.

Iš jo stambesnių teatrui parašytų ir Adelaidėje įvykdytų kūrinių prisimintini: "Ne Žemės Horizontai" (šv. Kazimiero tema), "Gaisras" (Vilniaus universiteto gaisras), "Šviesa nuo kalno" (Kristaus mokslas) ir kiti. Visuose veikaluose aiškiai pagaunamas autoriaus polinkis - tautinių, istorinių įvykių atkūrimas.

Panašia tendencija parašytas ir "Vardan Dievo". Čia autorius grindžia įvykius, tautos istorijos likimą trijose pakopose: Lietuvos pagonybės era, Lietuva kunigaikščio Vytauto Didžiojo klestėjimo laikais ir, kraštui nepriklausomybę praradus, svetimos okupacijos replėse.

Autoriaus scenos kūrinių užvardinimas "drama", pateisina trečiasis, paskutinis veiksmas.

Tuos tris skirtingus istorijos laikotarpius atvaizdavo "Vaidilos" teatro 14 dalyvių, iškėlę lietuvių pagrindinius būdo bruožus: besąlyginę ištikimybę dvasios įsitikinimams - pradžioje pagonystei, vėliau krikščionybės idėjoms ir nepalaužiamą meilę savo kraštui.

Trumpai nuskambėjus muzikai ir V. Baltučiu tarus žodį, pakilo uždanga pirmajam veiksmui. Scenovaizdis - miškas, kairėje nematomas aukuras. Dialogą mezga jaunutė Skaistė su motina Ugnė. Vyžekis atitempia pagautą, surištą kryžiuotį, besiruošdamas jį pakarti ant šakos. Į sceną įžengęs krivis Uogintas liepia belaisvį paleisti. Atvykęs iš Mindaugo pilies jaunuolis Daugutis - Skaistės numylėtinis - praneša apie Mindaugo susitarimą su kryžiuočiais.

Rašo A. Binkevičiūtė - Gučiuvienė

Iškilmingai atrodąs krivis (V. Ratkevičius) tolygiai "iškilmingai" perduoda rolę, aktoriškai, plačiai naudodamas savo balso begalinius išteklius. Jo asmenyje "Vaidila" turi visapusiškai subrendusį aktorių - profesionalą. Ugnė (E. Bulienė) šviesiai skambančiu balsu ir žodžiu paliko nuoširdžios lietuviškos motinos šviesų įspūdį. Jaunuolis Daugutis (čia dar vienas paukštis nutūpęs scenoje iš R. ir A. Kubilių šeimos lizdo) - Aidas Kubilius, žavėdamas puikiai lietuvių kalba, gan laisvai susidorojo su jam patikėtu vaidmeniu. Kiek nuvylė savo dalyvavimu Skaistė (R. Karpavičiūtė) ir kryžiuotis Ulrichas (A. Vitkūnas). Sutinkame, kad pritraukimas į sceną jaunimo yra labai laukiamas reiškinys, tačiau to dar neužtenka, privaloma juos ir tinkamai tam darbui paruošti. Judvieju, visais atvejais, primityvus dalyvavimas gerokai pakenkė vaidybinei lygsvaiai. Plati vaidybinio meno skirtumo amplitudė skyrė juos nuo kitų aktorių, sudarydama spektaklyje tam tikras "prarajas". Apgailėtina, kad ir autoriaus skiriami vokiečiai - kryžiuočiai "daryti" lietuvių kalbos žodžiai, liko be reikiamo efekto. Veiksmą gyva, ekspresyvia laikysena gelbėjo igudęs aktorius N. Skidzevičius, atlikęs Vyžekio rolę.

Vėl po trumpo V. Baltučio žodžio vaidinimas vyksta toliau, toje pačioje dekoracijoje, bet su kitais dalyviais: Krivis Uogintas (akt. N. Skidzevičius), Ugnė (V. Marcinkonytė), Skaistė (A. Baltutytė), Daugutis (A. Patupas), Ulrichas - dabar sulietuvėjęs vokiečių (P. Dunda) ir Vyžekis (V. Ratkevičius).

Kalbos liejasi apie dievaičius ir nešamą naują Kristaus mokslą. Išmylejusių jaunių pora, įnešė šiame veiksmo ryškesnės meilės liepsneles. Ugnė tęsė šviesios lietuviškos atvaizdavimą. Ulrichas (P. Dunda) besipiršdamas Skaistėi ir vėliau dialoge su kriviu atliko paskirtį su reikiamu susikauptimu ir atsidavimu. Į naują Vyžekio "kailį" patekęs V. Ratkevičius puikiai suvaidino eilinį tautos sūnų, kuriam nesvetimos išdaigos, humoras ir linksmi nutikimai. Pasakodamas apie savo "daugkartinį" krikštą, kad laimėjęs kas kart naujus marškinius, linksmai praskaidrino visą sceną, ir jei ne vėlesni krivio (N. Skidzevičiaus) rimti samprotavimai, ši aktą galima būtų priskirti prie labai vykusios komedijos. Tačiau rimčiausias šio veiksmo momentas, be abejo, yra krivio paskutiniai pasisakymai, jo monologas. Atsidūręs idėjų kryžkelėj tarp pagonybės ir

krikščionybės, jo svarstymai, išvados, samprotavimai įgavo gilios filosofijos pobūdį. Tik, mielas Nikodemai, neužmiršk, kad kiekvienas, o ypač tokios didelės reikšmės žodis reikalauja sau aiškesnio tarimo ir... pagarbos.

Finalinė scena - mūsų aktualaus gyvenimo įvykiai. Niūrus bažnyčios pogrindis, redakcija slapta leidžiamos "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Redaktorius kunigas - lietuvis patriotas Uogintas. Čia vėl V. Ratkevičius įrodė savo didelį meninį sugebėjimą persikūnydamas iš vieno charakterio į kitą. Šis pavojingas gyvybei darbas primena vysk. M. Valančių ir jo "Aušrą". Nūdienė Skaistė (N. Vitkūnienė) - Kronikos platintoja lyg ir simbolizuoja Nijolę Sadūnaitę! Ugnė, dabar vienuolė, (akt. B. Jonavičienė). Daugutis (R. Sabeckis) ir Vyžekis (N. Skidzevičius) ištikimi, pavojaus nebijantys bendradarbiai. Visų personažų žodžiuose ir judesiuose juntama didelė dramatinė įtampa. Staiga su ginkluotu palydovu įsiveržia į redakciją išdavikas - vokiečių, KG agentas Ulrichas (akt. Br. Rainys) ir su pritrenkiančiu žiaurumu, sadiščiškai dauždamas kunigą, jį ir Skaistę areštuoja. Ginklu stumdomas kunigas, svyruodamas, vos ant kojų besilaikydamas, palieka sceną besizęnodamas ir tardamas paskutinius žodžius: "Vardan Dievo"...

Veikalas įvykdytas režisieriaus V. Opulskio ir jo dekoracijose. Labai pritaikytus kostiumus sukūrė jo žmona S. Opulskienė. Pagirtini grimas, scenos efektai. Autoriui, režisieriui ir kolektyvui padėkoti stipriais plojimais. Padėkos žodį tarė kun. klebonas J. Peitraitis.

Spektakliui pasibaigus buvo į sceną inėstas didžiulis gėlių krepšys ir dovanos.

Šis Pr. Pusedešrio mūsų istorijos raidos tema parašytas veikalas išlėks kaip vertingas sceninis dokumentas.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO

BALIUS

gruodžio 31 dieną 8 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Geras orkestras, puiki vakariėnė, šampanas. Stalus prašom iš anksto užsisakyti pas Agnę Kuncienę, tel. 857 5854 arba Joną Tamošiūną, tel. 859 6291.

Įėjimas \$ 20.

Melbourno Apylinkės V-ba

KALĖDŲ DOVANA!

Kanados lietuvių kvartetą "Sutartinė"

KONCERTAS

gruodžio 20 d., sek-nj, 2.30 val. p.p.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Neužmirškite! Pelnas Jaunimo Kongresui.

Bilietai \$ 8.

ALB Melb. Apyl. Valdyba

Sydnėjaus teatras "Atžala" atvyksta į Melbourną su Prano Pusedešrio veikalu scenai VARDAN DIEVO, kuris parašytas Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus proga.

Visi Melbourno ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti gruodžio 5 d., šeštadienį, 5 val. į Lietuvių namus ir pamatyti šį įdomų pastatymą.

Įėjimas \$ 8, vaikams iki 12 metų veltui.

ALB Krašto Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

ALB Melbourne Apylinkės Švietimo komiteto anketas dėl vaikų lietuvių kalbos mokymo prašome gražinti jas užpildžius Pauliui Jokubaičiui (anketoje jo adresai) iki XII. 21.

Gyvojo Rožančiaus nariai gruodžio mėnesį meldžiasi Dievui dėkodami už suteiktas malones.

Mortā Kunigiškienė, 74 m. amžiaus širdimi mirė XI. 24. Liūdesyje liko 3 dukterys, 2 sūnūs su šeimomis, 18 anūkų, 6 proanūkiai. Rožančius Tobin kopl. XI. 26 ir sekančią dieną iš Laverton bažnyčios palydėta į Altona kapines. Už jos vėlė šv. Mišioms aukojo Stasė Ribčiauskienė, Elena Augaitienė.

Tėviškės Aidų kompiuterio įsigijimui aukojo Vytautas Kamanas iš Amerikos \$ 50. Tėvai Jėzuitai per kun. S. Gaidelį \$ 100 ir jo paties asmeniškai dovana \$ 50. Zigmą Poškaitis \$ 100 vietoje gėlių, mirus Broniui Savickui, \$ 25 J. Sirgūnas, \$ 20 Stasė Ribčiauskienė, \$ 50 P. E. Nagiai, \$ 15 O. Kyzelenė, \$ 10 Meilė Gerdvilytė — Spence. Ačiū aukotojams.

Bendros Kūčios Melbourne Lietuvių namuose gruodžio 24 d. vakare 6 val. Vaikams iki 8 m. amžiaus veltui, nuo 8-15 m. po \$ 6, suaugusiems po 12. Užsirašyti apsimokant ne vėliau gruodžio 22 d. pas Vincą Žiogą, sekmadieniais prie bažnyčios ar Lietuvių namuose. Kitu laiku tel. 458 1102. Kūčias ruošia Tautos fondo rėmėjų būrelis.

Kūčioms plotkelių jau galima gauti sekmadieniais prie bažnyčios pas Juozą Jurgelaitį, kitom dienom — Parapijos namuose.

Lietuvos Kankinių koplyčioje

Lietuvių namuose šv. Mišios gruodžio 5 d., šeštadienį, 4 val. už Vaclovą Butkevičių, Napolenoną Butkūną.

Skautininkų sueiga Džiugo tunto iškylos metu Yarra Bend gruodžio 5 d., šeštadienį, 1 val. — praneša Ramovės pirm. v.s. Jonė Zitkevičienė.

Melbourno arkivyskupas Dr. Francis Little KBE, mūsų vyskupui Pauliui Baltakiui pristačius, kun. Dr. Praną Dauknį patvirtino Melbourno lietuvių kapelionu.

Tėviškės Aidų sekantis numeris jau bus kalėdinis ir paskutinis šiais metais, spausdinamas gruodžio 9 d., trečiadienį. Po Naujų Metų sausio pirmąją savaitę Tėviškės Aidai pasirodys jau ofsetu spausdinami. Su kalėdiniu numeriu išsiuntinėjamas Tėviškės Aidų 1988 metų kalendorius ir visų skaitytojų prašome jau iš anksto apsimokėti prenumeratas, nes už šiuos metus dar apie 200 prenumeratorių neatsiuntė savo skolas — neapsimokėjo prenumeras.

Mūsų Parapijos sekmadienio lietuvių mokyklos iškilmingas mokslo metų užbaigimas gruodžio 13 d., sekmadienį, pamaldomis, o po pietų 2.30 val. Lietuvių namuose iškilmingas Aktas ir mokinių vaidinimas.

Parapijos išlaikymui \$ 80 aukojo J. Bruožis, \$ 30 V. Bieliauskas. Ačiū jiems!

Kun. Pr. Dauknys Andrius Kelpša smarkiai apdegęs per gaisrą, gydomas Alfred ligoninėje 3E.

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

Tie, nuo kurių priklauso pasaulio ateitis, nežiūrint jų politinės filosofijos ar jų ekonominės sistemos, ar religijos reikalavimų, privalo padėti kurti bendrą taiką pagrįstą socialiniu teisingumu, pagarba asmeniui ir kiekvieno žmogaus teisių respectavimu.

1986 metų — Tarptautinių Taikos metų — proga popiežius davė ir konkrečius nurodymus kaip pasikirti individual ir luomai gali puoselėti taiką pasaulyje.

Nuo politikų ir valstybės vadų jis reikalauja, kad jie nustatytų tam tikras gaires, kurios duotų liaudžiai impulsą dirbti siekiant taikos. Biznieriams ir tiems, kurie vadovauja finansinėms ir komercinėms organizacijoms, jis pataria atsivėlgti į artimo ekonominę padėtį; strategam, karininkam, mokslininkam ir technikam jis pataria panaudoti mokslą dialogų ir savitarpio susipratimo ugdymui. Ligoniams, invalidams ir kitiems su fiziniais ar dvasiniais trūkumais jis pataria aukoti savo maldas ir negalias tam, kad išnyktų užtvaros, skaldančios šiandieninį pasaulį. Kreipdamasis į visus tikinčius į Dievą, popiežius liepia gyventi turint dėmesyje, kad jis sudaro vieną šeimą Dievo tėvystėje. Pagaliau kreipdamasis į visus — jaunus ir senelius, į tvirtuosius ir negaluojančius, jis pataria priimti taiką kaip didžiausią ir vertingiausią vienijančią vertybę su įsitikinimu, kad taika neturi jokių sienų nei šiaurėje, nei pietuose, nei rytuose ar vakaruose.

Šias popiežiaus ir kiekvieno mūsų pastangas, siekiant tikros taikos, telaimina prakartėlėje gimęs Kūdikielis!

Džiugių šventų Kalėdų ir pramingu Naujųjų Metų visiems mieliesiems Maldos Apaštalavimo nariams ir visiems Tėviškės Aidų skaitytojams nuoširdžiai linki —

Kun. S. Gaidelis, SJ

MELBOURNAS

KALĖDŲ EGLUTĖ! ruošiami gruodžio 20 d., sekmadienį, Lietuvių namuose 1.30 val. Kviečiami visi vaikučiai. Tėveliai prašomi prieš tai pasimatyti su Kalėdų Seneliu.

Katalikių Moterų Draugija

LIETUVIŲ KALBA VAIKAMS!

ALB Melbourne apylinkės Švietimo komitetas, siekdamas pagerinti sąlygas lietuvių jaunimui mokytis lietuvių kalbą, siuntinėja anketas, į kurias prašo atsakyti iki š.m. gruodžio 21 d.

Prie anketos pridėtas atsakymui apmokėtas vokas. Jeigu būtų kuri šeima dėl adreso nežinojimo praleista, anketa galima gauti pas Paulių Jokubaitį, tel. 398 4607.

Kiekvienos šeimos pareiga atsakyti į anketą, ko ji pageidauja lietuvių kalbos mokymosi pagerinimui.

Švietimo Komiteto Valdyba

PENSININKAMS!

Pensininkų sąjungos mėnesinis susirinkimas įvyks gruodžio 8 d., antradienį, 1 val. Lietuvių namuose. Bus platinamas pensininkų "Bičiulis", pravesta daiktinė loterija, bus priimamas metinis nario mokestis, priimami užsirašymai išvykai į Queenslandą, Brisbanėje, vykstančią pasaulinę parodą "Expo 88". Išvyka truks 12 dienų. Pirmenybė į šią išvyką skiriama Pensininkų sąjungos nariams. Kaina už kelionę, pakeliui sustojimą moteliuose ir viešbutyje bus \$ 365 asmeniui. Užsirašymas ir \$ 50 depozitas bus priimamas per susirinkimą. Nepraleiskite progos, kuri mūsų gyvenime daugiau nepasikartos.

Pensininkų S-gos Valdyba

HOBARTAS

Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas vyko lapkričio 21 d. Pribuvo pas mus 35 vietos lietuviai, dauguma vyrai. Svečių iš toliau šįkart neturėjome. Minėjimą atidarė Apylinkės valdybos pirm. J. Paškevičius. Buvęs karininkas A. Kantvilas savo paskaita nušvietė mūsų tautos bandymų sukilimais išsivaduoti iš pavergėjo. Programoje eilėraščius paskaitė L. Vai-

čiulevičius ir R. Tarvydas, sekė buvusių karių pagerbimas. Jaunimo atstovai, vykstančiam į Jaunimo kongresą Linui Vaičiulevičiui buvo įteikti du čekiai. Juos įteikė Apylinkės kasininkas B. Šikšnius \$ 250 (anksčiau davė \$ 100) ir Moterų komiteto pirm. \$ 100 (anksčiau davė \$ 200). Minėjimą užbaigus Tautos himnu, vyko pasiūlymas, kurio metu švenčiantiems gimtadienius: M. Petraitienei 70 metų ir Juozui Paškevičiui 65 metus — sugiedota Ilgiausių metų. Maistą paruošė Hilda Šikšnienė, pyragus iškepė Ida Juodžiu-kynienė. Ačiū joms!

Naujų Metų sutikimo bačius įvyks Šikšnių patalpose, pradžią 8 val. vakare. Už maistą reikės mokėti po \$ 5. Gėrimus galima bus pirkti arba atsinešti. Kurie dalyvaus — pranešti B. Šikšniui, tel. 72 4628.

J. Paškevičius

A. A. BRONIUS SAVICKAS

Po ilgos ligos lapkričio 21 d. Footscray ligoninėje mirė Bronius Savickas, 85 metų amžiaus, giliame liūdesyje palikęs žmoną Sofiją, du sūnus Albiną ir Viktorą su šeimomis.

Rožančius buvo kalbamas Tobin koplyčioje North Melbourne XI. 24. Čia atsisveikinimo žodį tarė Beechwortho draugų vardu Antanas Ramanauskas. Sekančią dieną laidojimo šv. Mišios buvo aukojamos šv. Jono bažnyčioje, skaitymus atliko Vincas Ališauskas, o choras labai gražiai pagiedojo kelias giesmes, teikdamas iškilmingos rimties. Daugelis priėmė šv. Komuniją. Kun. Pr. Daukniui tarus atsisveikinimo žodį, palydėtas į Springvale kapines. Šermenys buvo suruoštos namuose Sunshine.

Už jo vėlė šv. Mišioms aukojo: P. Adomavičienė, S. J. Aras, M. Brietienė, A. Bužinskas, Didžiai, B. O. Duobai, M. S. Eimučiai, S. Grybienė, R. Klimas, L. Lipinskas, E. M. Matulioniai, P. Mažylis, L. Milvydienė, V. D. Mockai, L. Padgurskis, J. Zita Pervom, Zigmą Poškaitis, Pr. St. Švambariai, Sofija Savickienė, A. S. Steponavičiai, J. Šėkienė, J. Varkalis, V. M. Žiogai.

Iššėkis, mielas Broniau, Viešpaties Ramybėje.

A. A. BRONIUI SAVICKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo sūnus: Albiną — mūsų choristą, Viktorą su šeimomis, žmoną Sofiją ir visus artimuosius.

Melbourno Dainos Sambūris

A. A. BRONIUI SAVICKUI

mirus, jo žmonai Sofijai, sūnums Albinui ir Viktorui su šeimomis, ir visiems jų artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

M. ir T. Strout
F. ir G. Damaševičiai

Ilgo amžiaus sulaukus, iš šio pasaulio atsiskyrus

A.A. GRETAI JONAITIENEI,

reiškiamo gilią užuojautą Lydijai ir Eugenijai Veremčiukams, Mėtai ir Vytui Skėriams, anūkui Romui, anūčkams: Daliai, Irenai, Dianai ir Lindai, taip pat visiems giminėms čia ir užjūriuose.

Viktorijos evangelikai

Premjera „Eglės namai“

Po ilgos pertaukos Melbourne „Aušros“ teatras lapkričio 15 d. Lietuvių namuose suvaidino Gražinos Mareckaitės pjesę dviejų dalių, šešių paveikslų „Eglės namai“. Melbourne'niškiai pasiilgę lietuviško teatro pripildė didžiulę salę. Veikalas vaizduoja kokią didelę meilę savo žemei turi lietuvius ūkininkas.

Senoji karta, mirusieji šeimos nariai, neapleidžia, aplanko šimtametės eglės globojamą sodybą ir jos gyventojus. Gyvoji karta: tėvas, motina, sūnus Povilas, duklė Eglė toliau prižiūri namus. Sūnus Povilas negali pakęsti dvasių bendravimo, palieka sodybą ir išplaukia į platųjį pasaulį laimės ieškoti. Duklė Eglė jaučia nepaprastą prisirišimą prie savo senolių tėvų ir šimtmetinės eglės sodybos. Jaunas archeologas Žilvinas, nors ir myli Eglę, bet jos prisirišimas prie sodybos jam nesuprantamas.

Gautas valdžios įsakymas apiešti sodybą. Su dideliu širdies skausmu šeima yra išrauta iš savo paveldėtos žemės ir turi skirtis su senoliais ir eglės globojama sodyba.

Eglė - Rasa Baltutyte, gražios išvaizdos, tiko šiai rolei. Tai talentinga, savyje turinti daug jautrumo, gražia lietuviška tarsena.

Žilvinas archeologas - Eugenijus Baltutis, gražiai kalba lietuviškai, malonios išvaizdos. Malonu buvo žiūrėti jaunuolį, įsijungusį į lietuvišką gyvenimą.

Povilas sūnus - Aleksas Gabas - gana jaunal atrodė scenoje. Tai gerai pažįstamas mūsų artistas, „Aušros“ teatro širdis.

Motina - Vita Jablonskienė - pirmą kartą tenka matyti mūsų scenoje. Su malonumu stebėjome šią lietuvišką, rūpestingą motinėle.

Tėvas - Petras Baltutis - savo išvaizda, laikysena, kalba, sukūrė mums tvarkingą lietuvių ūkininką.

Pranė - Aldona Butkutė - prityrusi artistė, gražiu balso tonu perdavė dvasios rolę.

Mykolas - Jonas Venckus - tikra žemaitiška dvasia.

Domicelė - Irena O'Dwyer - puikiai išgyvenusi dvasios rolėje.

Anupras - Antanas Bajoras -

artistas su patyrimu, tiko savo dvasios rolėje.

Senolė Karolina - Astrida Baltutienė - tai mums siurprizas. Nors jos rolė trumpa, bet puikiai perdavė savo žodžius, mėgsta vaidinti, tik niekas nesuprato, kad ji latvaitė.

Vincas Lipkevičius net dvi roles turėjo - Bernardo dvasią ir paštininko, scenoje nebe naujokas.

Su pasigėrėjimu klausėmės Birutės Kymantienės Raudos muziką - sukūrė ją M. Klajūnas.

Aušros teatras džiaugiasi Lidija Rosenaitė - muzikos žinove, kuri su tokiu nuoširdumu prisidėjo prie veikalo muzikalinės dalies.

Monika Sodaitienė sugebėjo puošniai aprengti artistus, surinkusi rūbus, sutaupydama daug išlaidų teatrui.

Algis Kazazija, Petras Kružas mielai prisideda savo gabumais prie lietuviškų parengimų. Laima Lipkevičienė buvo gera suflerė. Danguolė Baltutienė - administra-

MELBOURNAS

BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Saltinių bibliotekai gauta: Lietuvos TSR Mokslų akademijos istorijos instituto išleistas Popiežių bulės dėl kryžiaus žygių prieš prūsus ir lietuvius XIII a., lietuvių ir lotynų kalba, Vilnius 87.

Melbourne lietuvių bibliotekai gauta: Justino Marcinkevičiaus Raštai V, proza, Vilnius 83. Algimanto Zubros „Pagausim saulės juoką“, atsakymai į klausimus gautus susitikimuose su skaitytojais, Vilnius 87. Džeimso Džoiso „Dubliniečiai“, apsakymai, iš anglų kalbos versti P. Gasiulio, Vilnius 85. Dovanos: įvairaus turinio geram stovy knygos (J. Karpavičiaus). Žurnalų Laiškai lietuviams komplektavimui (L. Padgurskio). A. Palaimos „Patriotinis katekizmas“, eiliuota kūryba, Melbourne 86 (autorės dovana). „Tėvynės sargas“, 87-2 (67), JAV (Pijaus Vaičiaičio). Aukos: \$ 10 St. Noreika, \$ 5 Vl. Jakutis. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

„TEVIŠKĖS AIDŲ“ SKAITYTOJAI!

Maloniai prašome visų apsimokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakvitavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$ 1. Nepamirškime ir savo dalį „Tėviškės Aidams“ įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

ALK Federacijos Valdyba

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers

Funeral Directors

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maitland Highway.....	870 8011

torė, - parūpino vaidinimą. Ypačinga padėka režisieriui, tai Viltis Kružienė, kuri gyvendama taip toli Morningtone turėjo didelį ryžtą atlikti tokį sunkų darbą.

Pasibaigus vaidinimui, Lietuvių Bendruomenės pirm. inž. K. Lynikas visų vardu padėjo „Aušros“ teatrui ir režisierė, aktorai, padėjėjai buvo apdovanoti gėlėmis ir kitomis dovanomis. Maloniai praleidę sekmadienio popietę skirs tēmės namo, o teatras liko prie vaišių stalo pasidžiaugti savo atliktu darbu.

A. Vyšniauskienė

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Aukos AL Fondo

A.a. Anitai Matukevičienėi mirus Latrobe Valley, vietoj gėlių: \$ 50 V. Gigonis (6425), po \$ 20 J. E. Balčiūnai (770), V. Koženiauskienė (165), K. Simkūnas (100), po \$ 10 A. Eskirtas (191), A. Sabrinskas (310).

Per mūsų įgaliotinį B. Stašionį Sydnejuje gauta: \$ 100 V. Rušienė savo vyro a.a. Vinco Rušos 6 metų mirties atminimui.

Per mūsų įgaliotinį A. Obeliūną Geelonge gauta a.a. J. Dargvainytei mirus vietoj gėlių \$ 10 A. S. Obeliūnai (790), po \$ 5 A. Jančiauskienė (98) ir J. Manikauskas (140).

Per mūsų įgaliotinį A. Zamoiskį Adelaidėje gauta: \$ 500 F. Skabeika (605), \$ 20 J. Purvinas (50), \$ 8 J. Poškus (187).

Iš mūsų įgaliotinio Canberroj J. Kovalskio gauta: a.a. Anelės Juodvalkienės atminimui \$ 20 S. Pocius (50), \$ 10 M. Loda (15).

A.a. Broniui Savickui Melbourne mirus, vietoj gėlių: \$ 20 Arv. Elv. Krausai (Kanada), po \$ 10 V. G. Ališauskai (580), M. S. Eimučiai (20), Jūratė Fail, M. Kemešienė (77), A. A. Kesminai (205), K. Lynikas (160), J. Paragienė (207), po \$ 5 A. Boveinis (60), M. Didžys (255), A. A. Ramanauskai (124), F. Sodaitis (183).

A.a. G. Jonaitienei mirus, vietoj gėlių aukojo \$ 10 J. Z. Pranckūnai (342).

Nuoširdus aciu F. Skabeikai už \$ 500 auką. Sveikiname naujus šimtintinkus V. Rušienę ir K. Simkūną. Aciu visiems aukotojams.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Laiškas Redakcijai

VALIO 'LINKSMIEJI BROLIAI'!

„Mūsų Pastogės“ 43-mė numeryje tilpo rašinėlis „Pasipiktinę humoru“, kurio rašytojai, bijodami net savo pavardės pasirašyti, kritikuoja Sydnejuje esančius labai populiarius „Linksmuosius brolius“. Gaila, kad dabartinis šio laikraščio redaktorius, už savo keistą laikraščio redagavimą ir pats buvo „Linksmųjų brolių“ kelis kart linksmi paliestas, taip pat, nesuprasdamas sveiko ir gražaus humoro nei mano, nei pačių „Linksmųjų brolių“ laiškų redaktoriui nesiteikė įdėti. Gaila.

Zmogus, prikeltas iš letarginio miego, yra toks piktas ir įžulus, kad jis besiblaškydamas ir berašydamas į lietuvišką laikraštį, net savo pavardę pamiršta pasirašyti ir puikius vyrus, kaip kad Sydnejaus „Linksmuosius brolius“ pakaito Bendruomenės, kone iš Lietuvos apmokamais agentais ir turbūt nori juos atiduoti nacių ar komunistų nusikaltėlių teismams.

Atrodo, kad „Linksmieji broliai“ prikėlė iš miego šiuos anoniminius rašytojus. Taip ir reikia vyručiai, nes jeigu jūs neiškelsite daromų klaidų savo repertuaruose, o jos visos yra pilnai pagrįstos ir teisingos, tai kas gi tada bus? Jie ir toliau, sau besnaudami, jas darys.

Humoras yra visur labai mielas ir malonus. Ir, jeigu šie anoniminiai „rašytojai“ dar ir prieškarinėje Lietuvoje gyveno, (o aš esu tikras, kad taip buvo), tai jie turi gerai atsiminti „Kuntaplio“ žurnalą, kur, net ir anais laikais, ten buvo pliekiami panašūs į juos žmonės, nes sveikas humoras yra priimtinas lietuvių tarpe.

Sveikindamas „Linksmuosius brolius“ ir linkėdamas jiems ir toliau, ir dar gražiau pasirodyti Sydnejuje, nes kai jie dainuoja, tai Lietuvių klubas būna pilnas klausytojų, aš garantuoju, kad 99 procentai sydnėjiškių yra jūsų gerbėjai ir rėmėjai. Jums tikrai priklauso didžiulė mūsų padėka ir mes tikimės, kad ir ateityje dar daugiau iškelsite pasitaikančias lietuviškas ydas čia. Tat viso geriausio jums ir iki sekančio pasimatymo scenoje.

Ant. Laukaitis

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NH kas trečią antradienį 6.30 val. vak.